

УДК 37.013:316.77

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-1\(15\)-354-363](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-1(15)-354-363)

Каплінський Василь Васильович доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, м. Вінниця, 21000, <https://orcid.org/0000-0003-0829-1079>

Дамзін Олександр Вікторович аспірант кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, м. Вінниця, 21000

ІННОВАЦІЙНО-ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРАКТИКООРІЄНТОВАНОГО ПОСІБНИКА ДЛЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. Реформування української освіти з її прогресивними змінами в змісті навчальних програм, методик навчання не буде результативним без реформування підручників і посібників з урахуванням викликів сучасності. В статті розкриваються вимоги до сучасних посібників з педагогічних дисциплін та шляхи реалізації інноваційно-творчого потенціалу практикоорієнтованого посібника для майбутніх вчителів фізичної культури «Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури».

Особливий акцент зроблено на тому, що саме ті знання, які містять проблемний потенціал, орієнтують на критичне ставлення до змісту, котрий подається в підручнику, формують пошуково-творчу поведінку, що є характерною ознакою сучасного рівня розвитку суспільства.

Ефективність процесу впровадження посібників нового покоління обумовлюється наступними чинниками: створення ситуації успіху; здійснення емоційного впливу на здобувачів вищої освіти; стимулювання в освітньому процесі суб'єктної позиції; використання (індивідуальних і групових) диференційованих завдань; взаємодія на основах співпраці та діалогу тощо.

Заінтригувати, викликати інтерес, заставити замислитись, сформувати потребу, здійснити порівняльний аналіз, включити у самостійний пошук, переконати у важливості, викликати післядію, вплинути на емоційну сферу – все це критерії, якими ми керувались при відборі та структуруванні змісту посібника «Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури», зокрема кожної з десяти його тем.

Особливістю навчального посібника є те, що він містить відеоситуації та відеоілюстрації теоретичних положень тієї чи іншої теми. Інформація на

електронних носіях не лише доповнює друкований зміст посібника, а й гармонійно поєднується з ним, виступаючи або його логічним початком, або практичним продовженням.

Ключові слова: зміст освіти, інноваційно-творчий потенціал, посібник, практикоорієнтованість, вчитель фізичної культури, особливості змісту посібника.

Kaplinskyi Vasyl Vasyliovych Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Pedagogy, Vocational Education and Management of Educational Institutions, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University, Ostrozhkogo St., 32, Vinnytsia, 21000, <https://orcid.org/0000-0003-0829-1079>

Damsin Alexander Viktorovich Postgraduate of the Department of Pedagogy, Vocational Education and Management of Educational Institutions, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University, Ostrozhkogo St., 32, Vinnytsia, 21000

INNOVATIVE AND CREATIVE POTENTIAL OF A PRACTICE-ORIENTED GUIDE FOR FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION

Abstract. Reforming Ukrainian education with its progressive changes in the content of educational programs and teaching methods will not be effective without reforming textbooks and manuals, taking into account the challenges of modernity. The article reveals the requirements for modern manuals on pedagogical disciplines and the ways of realizing the innovative and creative potential of the practice-oriented manual for future physical education teachers, "Fundamentals of the educational activity of the physical education teacher." Special emphasis is placed on the fact that it is knowledge that contains problematic potential, leads to a critical attitude toward the content presented in the textbook, and forms searching and creative behavior, which is a characteristic feature of the modern level of development of society.

The effectiveness of the process of implementing new generation manuals is conditioned by the following factors: creating a situation of success; increasing the emotional impact on students; stimulating the subject's position in the educational process; using differentiated tasks (individual and group); fostering interaction on the basis of dialogue and cooperation; etc.

Arouse interest, intrigue, create a need, make you think, include in an independent search, conduct a comparative analysis, cause an effect, persuade of the importance, influence the emotional sphere—these are the criteria that guided us in the selection and structuring of the content of the manual "Basics of the teacher's educational activity" of physical culture, specifically each of its ten topics.

The peculiarity of the training manual is that it contains video situations and video illustrations of the theoretical provisions of this or that topic. Information on electronic media not only complements the printed content of the manual, but also harmoniously combines with it, acting either as its logical beginning or as a practical continuation.

Keywords: content of education, innovative and creative potential, guide, practical orientation, physical culture teacher, peculiarities of the content of the guide.

Постановка проблеми. Закладаючи базисний компонент змісту професійної підготовки майбутнього вчителя (знання), важливо орієнтуватись не лише на їх кількісну, а і на якісну характеристику. Загальновідомо, що знання тоді успішно засвоюються, коли навчальний матеріал є для здобувачів вищої освіти особистісно значущим, а процес засвоєння змісту набуває значення, зацікавлює, викликає пізнавальну активність лише тоді, коли студент усвідомлює, навіщо це йому.

За невідповідності змісту освіти інтересам та потребам майбутнього педагога виникають перешкоди на шляху його переходу у внутрішній план особистості. Найпершу реакцію студентів на зміст стисло можна передати словами: «Навіщо?» або «Для чого?». Якщо у здобувачів вищої освіти немає позитивної відповіді на це питання, відбувається його відторгнення, що в свою чергу паралізує навчальний процес і одночасно гальмує процес професійного становлення майбутнього фахівця.

Говорячи про педагогічні дисципліни, слід наголосити, що педагогіка – та сфера, до якої має відношення кожен. Саме тому велике значення належить пошуку загальнозначущої думки, яка була б спроможна викладача зв'язати зі студентом, а студента з навчальною дисципліною. Тому відповідність змісту потребам, інтересам, життєвому досвіду студентів, тобто особистісна його значущість є одним із критеріїв його відбору. Дбаючи про відповідність навчального матеріалу темі заняття, важливо одночасно «приміряти» його і до потреб студентів та забезпечувати таким чином зв'язок з тим колом проблем, з котрими вони стикаються у повсякденному житті, в сфері спілкування з іншими людьми, в майбутній професійній діяльності.

Реформування вищої освіти з її прогресивними змінами в навчальних програмах, методиках і технологіях навчання не буде результативним без реформування посібників і підручників з урахуванням сучасних викликів. З одного боку, посібники та підручники нового покоління мають бути відображенням досягнень науки, практики, методики викладання, з іншого, вони повинні відповідати за своїм змістом і формою сучасним вимогам, європейським та міжнародним стандартам, бути цікавими, зрозумілими, зручними для користування в процесі навчальної діяльності і самодостатніми [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед нового покоління педагогічних видань ми виокремили навчальні посібники, які одночасно відповідають вимогам сучасності і є студентоорієнтованими. Їх автори відійшли від усталених стереотипів і саме новаторський підхід до формування змісту привернув нашу увагу (І. Бех, А. Кузмінський, В. Омеляненко, Г. Мешко, І. Підласий, Т. Туркот та ін.). Головні їх ознаки: спрямування змісту на розвиток проблемного мислення, сприяння формуванню професійних установок, практична переконливість знань і їх практичне підтвердження. Зокрема, йдеться про наукові видання Т. Туркот «Психологія і педагогіка вищої школи в запитаннях і відповідях» та «Педагогіка вищої школи», А. Кузмінського «Педагогіка у запитаннях і відповідях», Г. Мешко «Вступ до педагогічної професії», І. Беха «Психологічні джерела виховної майстерності» І. Підласого «Практична педагогіка або три технології» та ін.

Мета статті полягає у розкритті інноваційно-творчого потенціалу і особливостей змісту практикоорієнтованого посібника для майбутніх вчителів фізичної культури «Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури».

Виклад основного матеріалу. Ефективність впровадження посібників та підручників нового покоління визначається наступними чинниками: створення ситуації успіху; здійснення емоційного впливу на здобувачів вищої освіти; стимулювання в освітньому процесі суб'єктної позиції; використання індивідуальних і групових диференційованих завдань; взаємодія на основах співпраці та діалогу тощо.

Досліджуючи проблему професійного становлення майбутнього вчителя фізичної культури, ми переконались, що при моделюванні змісту посібників з курсу педагогіки важливо відійти від усталених стереотипів і шаблонів, зайвого схематизму, декларативності, описовості і закласти в них зміст, який би мав значний потенціал для реалізації освітньої, розвивальної та виховної функцій дисциплін педагогічного циклу і формування інтересу до них. Головне в них не кількість інформації, а можливість мотивувати, розвивати педагогічні здібності, досвід творчої діяльності, методичну компетентність, важливу в особистісно-професійному становленні.

Критеріями експертизи сучасних посібників було обрано: професійну спрямованість, зв'язок з життям, пізнавально-розвивальний потенціал, практичну цінність, проблемність, відповідність змісту потребам та інтересам студентів. Особливий акцент робився на тому, що саме знання з проблемним потенціалом, які орієнтують на критичне ставлення до змісту, формують у здобувачів вищої освіти пошуково-творчу поведінку, яка є характерною ознакою сучасного рівня розвитку суспільства.

З метою загострення уваги до цієї проблеми в одній із попередніх публікацій ми наводили такий реальний приклад: «Перша лекція з педагогіки на факультеті фізичного виховання і спорту виходила за рамки традиційних, була живою, зацікавила, дала поштовх до більш глибокого знайомства зі

змістом нової дисципліни. Після лекції студент проходив повз книжний кіоск і побачив на вітрині посібник «Педагогіка», на яскравій обкладинці були зображені усміхнені студенти з навчальною літературою. Він без будь-яких вагань придбав книгу. Після наступної лекції з педагогіки хлопець підійшов до викладача з посібником. «Перша лекція, – сказав він, – викликала інтерес до педагогіки і спонукала мене купити цю книжку. Я з нетерпінням хотів продовжити знайомство з цією дисципліною вдома, але я розчарувався. Тут абсолютно інша педагогіка : набір сухих положень, схем і важкий для сприйняття стиль. Мені дуже сподобався зміст першої лекції, а потім сподобалась цікава обкладинка посібника, я загорівся, але...». Студент не розчарувався в педагогіці, його інтерес далі розвивався, але він розчарувався в першому посібнику з неї. Запам'ятались слова ще одного студента: «Таке враження, що підручник з педагогіки, за яким я готувався до семінару, написаний спеціально для головного болю». На жаль, такі підручники видають і тепер, коли за знайомства з їхнім змістом інтерес до педагогіки знижується, про що свідчать відгуки як студентів, так і викладачів»[2, с. 232].

Приклад нас спонукав дивитись на зміст посібників не лише очима програми, а й очима тих, на кого вони орієнтовані. Тоді засвоєння змісту перестає бути суто пізнавальним процесом, а стає особистісно значущим. Йдеться не про підлаштовування до смаків студентів, а про наповненість тем, визначених програмою, життєво значущим змістом, який би хвилював, спонукав до роздумів, самоаналізу, самовдосконалення, тобто орієнтацією на якісну його характеристику.

Сформованими в процесі багаторічного досвіду роботи у вищій школі, зокрема на факультеті фізичного виховання і спорту інноваційно-творчими знахідками та виховними секретами ми ділимося з майбутніми фахівцями у навчальному посібнику «Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури» (див. рис.1).

Рис.1. Обкладинка навчального посібника «Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури»

Якщо під час вивчення теоретичного курсу педагогіки здебільшого звертається увага на оволодіння науково-теоретичними знаннями, які дають відповідь на питання «що?», то цей посібник містить переважно науково-практичні, або, як їх називають у методології науки, *процедурні знання*, що дають відповідь на питання «як?». Інакше кажучи, якщо під час вивчення педагогіки акцент робиться на розкритті сутності принципів, методів, прийомів, то в поданому посібнику зацентровано на тому, як їх врахувати, як на них опиратись, як їх застосовувати, як підсилювати їхню дію, як знаходити найпродуктивніші і найекономніші способи педагогічного впливу.

Так, в «Основах виховної діяльності вчителя фізичної культури» вони знаходять відповіді на запитання **Як?**: «**Як** забезпечити ефективність виховних впливів? **Як** подолати опір виховним впливом педагога? **Як** можна попередити такий опір та уникнути його? **Як** забезпечити взаємний контакт? **Як** підтримувати з ними позитивні взаємостосунки? **Які** фактори сприяють становленню авторитету вчителя фізичної культури серед учнів? **Як** уникнути конфліктів? **Як** краще з'ясувати стосунки з учнями після конфлікту? **Як** організувати прихований вплив? **Як** поєднати фізичне виховання з розумовим? **Як** поєднати фізичне виховання з духовним розвитком? **Як** нейтралізувати опір важковиховуваних? **Як** діяти в ситуаціях першого знайомства, коли учні випробовують педагога? **Як** спонукати учнів до самовиховання? **Як** спрямувати у виховне русло природні педагогічні ситуації? **Як** викликати потребу у фізичному самовдосконаленні?» [3, с. 8].

Заінтригувати, викликати інтерес, заставити замислитись, сформувати потребу, здійснити порівняльний аналіз, включити у самостійний пошук, переконати у важливості, викликати післядію, вплинути на емоційну сферу – все це критерії, якими ми керувались при відборі та структуруванні змісту посібника «Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури», зокрема кожної з десяти його тем.

Варто зацентувати увагу ще на одному досить важливому аспекті цього посібника: отримання атестата про середню освіту засвідчує, що учень оволодів базовими компонентами змісту освіти, тобто про його освіченість, а справжня освіченість є категорією моральною, оскільки передбачає володіння не лише певною сумою знань, але й моральними нормами, законами, правилами, які, перетворюючись у переконання, в подальшому регулюють поведінку людини й визначають її внутрішню сутність і спрямованість. Учитель фізичної культури попри специфіку свого предмета також причетний до цього процесу і має робити свій особистий внесок у справу забезпечення освіченості випускника. А успішна реалізація цієї функції залежить від оволодіння секретами виховного впливу.

Особливістю навчального посібника є те, що «подана в ньому друкована інформація – це лише частина змісту посібника, функція якої: «А тепер давайте простежемо, як це робиться на практиці». Він містить відеоситуації

з кожної теми, відеоілюстрації теоретичних положень тієї чи іншої теми. Більшість із них відображають специфіку діяльності фахівця з фізичного виховання. Однак є багато педагогічних ситуацій з досвіду організації навчально-виховного процесу вчителів інших навчальних дисциплін, що дозволяє виходити за межі своєї вузької спеціальності, розширювати та поглиблювати психолого-педагогічну компетентність. Такий підхід розвиває асоціативне мислення, дає змогу запозичати і адаптувати до своєї спеціальності педагогічний досвід учителів інших предметів і не перебувати під впливом усталених стереотипів. Інформація на електронних носіях не лише доповнює друкований зміст посібника, а й гармонійно поєднується з ним, виступаючи або його логічним початком, або практичним продовженням»[3, с.10].

Друга особливість посібника у формі викладу матеріалу: навчальний матеріал окремих тем подано традиційно, а зміст інших – у формі питань і відповідей, спосіб викладу деяких тем індуктивно-дедуктивний (спершу рекомендується звернутись до ілюстрацій і практичних завдань та зробити власні узагальнення і висновки, а потім – звернутись до блоку теоретичної інформації і зіставити їх з власними висновками, тобто перевірити себе).

Третя особливість посібника в тому, що ми цілеспрямовано не намагались перенасичувати його теорією, науковою термінологією, особливо визначеннями тих чи тих понять, як це часто робиться. Там, де було можливо, намагались організувати процес засвоєння сутності наукових понять, теоретичних положень через практику аналізу педагогічних явищ та проблем, пов'язаних з виховною діяльністю вчителя, а також через аналіз та розв'язання педагогічних ситуацій.

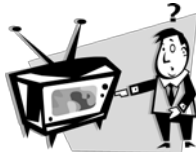
Четверта особливість – «в алгоритмізації змісту окремих тем. Якщо тема розпочинається з практичного завдання, яке спрямовує вас до електронного носія інформації, радимо діяти послідовно за поданим алгоритмом. Спочатку закласти у комп'ютер диск, який є електронною частиною посібника; знайти за вказаним шифром ті електронні файли, на яких розміщено практичне завдання; переглянути їх у контексті сформульованих до них запитань; побачити, з'ясувати сутність та самостійно сформулювати проблему, відображену у відеоситуації; продумати шляхи її розв'язання; звернутись до теоретичного блоку інформації, який дає ключ до розв'язання проблеми» [3, с. 11].

Пятою особливістю посібника є лаконічність викладу теоретичних положень. Загалом його зміст побудовано в такий спосіб, щоб сприяти, *по-перше*, поєднанню теорії з практикою і миттєвому включенню теоретичних знань в роботу; *по-друге*, усвідомленню потреби в оволодінні теоретичними знаннями для розв'язання виховних проблем; *по-третє*, розвитку педагогічного мислення та аналітичних здібностей, створенню сприятливих умов для задіяння інтелектуальних ресурсів особистості; *по-четверте*, ознайомленню з живими зразками організації виховної роботи та кращим

досвідом виховної діяльності педагогів, зокрема вчителів фізичної культури та тренерів; *по-п'яте*, спонуканню до самооцінки, вияву власних помилок та недоліків на підставі зіставлення своїх рішень з рішеннями, запропонованими педагогами у відеофрагментах, та подальшого професійного самовиховання.

Умовні позначення, які подаються нижче, при вивченні тієї чи іншої теми віразу ж включають здобувачів вищої освіти у пізнавально-творчу діяльність.

Пропонуємо звернутись до електронного носія інформації і переглянути **відеофрагмент**.

Подумай і змодельюй оптимальний спосіб розв'язання проблеми.

Оціни запропоновані способи розв'язання проблеми

Подумай і дай відповідь на запитання за змістом тієї чи іншої теми.

Форма викладу матеріалу посібника – програмований виклад. Його зміст розташовано на двох носіях інформації: електронні носії, які поєднуються з тематичними блоками інформації у друкованій формі. Спосіб викладу – індуктивно-дедуктивний. Алгоритм засвоєння наступний: *перший крок* передбачає ознайомлення з матеріалом на електронному носії інформації, у котрому відображено ситуацію, що супроводжується питаннями, на які необхідно відповісти після її перегляду; *другий крок* – формулювання висновків на основі побаченого; *третій крок* – зіставлення власних висновків з відповідним блоком теоретичної інформації, поданої в посібнику; *четвертий крок* – засвоєння висновків на підставі узагальнення побаченого і прочитаного.

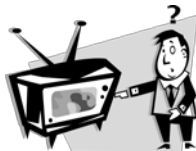
Важлива складова посібника – глосарій, який допомагає студенту оволодіти ключовими категоріями. Звертаючись до нього, можна швидко відновити визначення будь-якого терміну при вивченні наступних тем, ключових категорій на заключному етапі освоєння курсу, узагальненні та систематизації. Головна його мета – мотивувати студентів, переконати їх у життєвій та практичній значущості виховної компетентності педагога. Цьому підпорядковані апарат орієнтування (вступ, зміст); текстовий і позатекстовий компоненти; апарат організації засвоєння (запитання і завдання); інструктивні матеріали (зразки виконання практичних завдань та розв'язання педагогічних ситуацій); ілюстративний матеріал (відеоситуації, фотографії, малюнки та ін.). Нам було важливо навчальний матеріал подати в єдності всіх його аспектів: розкриття сутності наукових понять

і явищ (теоретичний компонент), чуттєвого досвіду (емпіричний компонент), розв'язання практичних завдань (практичний компонент). Наведемо приклади окремих фрагментів посібника [2, с.236-237].

? *Перечитайте відгуки студентів інституту фізичного виховання і спорту про стиль взаємодії зі студентами одного з авторів цього посібника і визначте, який принцип виховання він порушував у минулому.*

«Мені цікаво, але мені не подобається те, що у вашій методиці немає покарання деяких студентів за їхнє ненавчання»; «Ви ставитесь до нас з повагою, але повага сама собою не забезпечує гарних результатів. Я не маю на увазі, що обов'язково потрібно бути тираном, але...»; «Василію Васильовичу, нам інпонує Ваше гуманне ставлення до нас, але, якщо нашу групу не тримати в «ежових рукавицях», то вона..., особливо дехто...»; «Василію Васильовичу, з нами треба бути жорстким і суровим, і тоді будуть бажані результати» [3, с.81].

Перегляньте відеоситуації 4.1.1.; 4.1.2.; 4.1.3. і визначте, які принципи виховання порушені педагогами? Перегляньте відеоситуації 4.1.4.; 4.1.5.; 4.1.6. і визначте, на які принципи виховання зробили опору педагоги для забезпечення ефективності виховних впливів[3, с.81].

Ознайомтесь зі змістом запропонованих педагогічних ситуацій і виберіть принципи, опора на які допоможе забезпечити ефективність виховних впливів.

Студентка-практикантка Світлана Андріївна на уроці з української мови пояснює новий матеріал. Раптом помічає, що двоє восьмикласників грають у карти.

Учителя української літератури Костянтина Вікторовича учні прозвали «Котом». Він знав про це. Одного разу, коли він зайшов у 9-й клас, до його ніг вибігла механічна мишка і нумо витанцьовувати перед ним. Зовсім не розгубившись, він... [3, с.81-82].

Після знайомлення зі змістом наступної педагогічної ситуації перегляньте її відеопродовження (5.3.2.) і дайте відповідь на запитання: що сприяло подоланню конформності учнів?

У школу прийшов новий вчитель. І став улюбленцем учнів. Він заряджав своєю енергією, несхожістю на інших, незалежною поведінкою. Відкривав їм очі на омертвілі стереотипи та шаблони шкільного життя. Це не

подобалось дирекції, яка звикла до усталених норм. Школа формувала конформістів, а новий педагог хотів бачити своїх учнів особистостями і виховував їх за принципом: «Дорога, якою іде більшість, сумнівна» [3, с.138].

Висновки. Посібник з педагогічних дисциплін нового покоління реалізуватиме інноваційно-творчий потенціал у тому випадку, коли його зміст буде практикоорієнтованим, матиме проблемний потенціал і супроводжуватиметься завданнями, спрямованими на його реалізацію, формуватиме пошуково-творчу поведінку здобувачів вищої освіти, міститиме не тільки науково-теоретичні знання, а переважно процедурні, що дають відповідь на питання «як?». Саме таким вимогам відповідає посібник для майбутніх вчителів фізичної культури «Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури», цілі якого: викликати інтерес, заінтригувати, сформувати потребу, заставити замислитись, викликати післядію, переконати у важливості, вплинути на емоційну сферу.

Література:

1. Вимоги МОН до посібників та підручників МОН України: наказ МОН України №558 від 27. 06.2008р.
2. Каплінський В. В. Система професійного становлення майбутнього вчителя в процесі загальнопедагогічної підготовки у педагогічних університетах: дис. ... докт. пед. наук. Вінниця, 2019. 481с.
3. Каплінський В. В., Асаулюк І. О. Основи виховної діяльності вчителя фізичної культури: навчальний посібник. Вінниця: ПП «ТД «Єдельвейс і К», 2014. 294 с.
4. Каплінський В. В. Якість підручників і посібників як важливий чинник професійного становлення майбутнього вчителя в процесі загальнопедагогічної підготовки. *Наукові записки ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Сер. Педагогіка і психологія.* 2018. Вип. 53. С. 100 – 107.

References:

1. Vymohy MON do posibnykiv ta pidruchnykiv MON Ukrayiny: nakaz MON Ukrayiny №558 vid 27. 06.2008r. [Requirements of the Ministry of Education and Culture for manuals and textbooks of the Ministry of Education and Culture of Ukraine: order of the Ministry of Education and Culture of Ukraine]
2. Kaplinskyi V. V. Systema profesiinoho stanovlennia maibutnoho vchytelia v protsesi zahal'nopedahohichnoi pidhotovky u pedahohichnykh universytetakh [The system of professional formation of the future teacher in the process of general pedagogical training in pedagogical universities]: dys. ... dokt. ped. nauk. Vinnytsia, 2019. 481s.
3. Kaplins'kyu V. V., Asaulyuk I. O. Osnovy vykhovnoyi diyal'nosti vchytelya fizychnoyi kul'tury: navchal'nyu posibnyk. [Basics of educational activity of a physical culture teacher: a study guide.] Vinnytsya: PP «TD «Yedel'veys i K», 2014. 294 s.
4. Kaplins'kyu V. V. Yakist' pidruchnykiv i posibnykiv yak vazhlyvyu chynnyk profesiynoho stanovlennya maibutn'oho vchytelya v protsesi zahal'nopedahohichnoyi pidhotovky. [The quality of textbooks and manuals as an important factor in the professional development of a future teacher in the process of general pedagogical training] *Naukovi zapysky VDPU im. M. Kotsyubyn's'koho. Ser. Pedahohika i psykholohiya.* 2018. Vyp. 53. S. 100 – 107.

УДК 378.937

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-1\(15\)-364-373](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-1(15)-364-373)

Князян Маріанна Олексіївна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри французької філології, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65000, тел.: (0482) 63-07-03, <https://orcid.org/0000-0002-9627-5601>

Силантьєва Валентина Іванівна доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри зарубіжної літератури, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65000, тел.: (0482) 63-07-03

Гринько Людмила Віталіївна кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри іспанської філології, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65000, тел.: (0482) 63-07-03, <https://orcid.org/0000-0002-4264-8046>

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ МУЛЬТИМЕДІА

Анотація. Стаття присвячена проблемі формування готовності майбутніх учителів іноземних мов та зарубіжної літератури до застосування технологій мультимедіа.

Зазначена готовність відображає знання про сутність, характеристики, функції технологій мультимедіа, вміння їх використовувати на уроках, а також інтерес до цієї проблеми.

Основним компонентами готовності майбутніх учителів іноземних мов та зарубіжної літератури до застосування технологій мультимедіа є мотиваційний, теоретичний та процесуальний. Мотиваційний компонент відображає інтерес до інформації про технології мультимедіа, методи їх реалізації на уроках іноземних мов та зарубіжної літератури в різних класах у дистанційному режимі. Теоретичний компонент віддзеркалює знання про технології мультимедіа, їхні особливості та потенціал у формуванні мовної компетентності учнів (фонетичних, граматичних, лексичних), комунікативних умінь (у аудіюванні, говорінні, читанні, письмі), літературознавчих знань (художні твори, особливості різних напрямів, стилів, родів, видів, жанрів). Процесуальний компонент містить вміння аналізу технологій мультимедіа, систематизації методичних прийомів, вивчення засобів візуалізації матеріалу. Ефективним методом формування готовності до застосування технологій